

TORSTI HYYRYLÄINEN

Kääntein tukemista ja tekemistä – 30 vuosikertaa Maaseutututkimus-lehteä

<https://doi.org/10.51807/maaseutututkimus.125162>

Valtakunnallinen maaseutututkijatapaaminen elokuun viimeisellä viikolla järjestettiin koronaviruspandemian jälkeen taas lähitapaamisena. Lappeenrannan Rauhassa kokoontui noin 100 alan tutkijaa ja maaseutukysymyksistä kiinnostunutta ihmistä. En varmaan ole ainoa, joka havaitsi myönteisenä asiana lukuisan määrän uusia kasvoja seminaariväen keskuudessa. Olisiko niin, että maaseutukysymys on valloittanut uusia mieliä ja ajankohtaisia keskusteluja? *Tuomas Kuhmonen* asemoi maaseutunäkökulman seminaaripuheenvuorossaan mielestäni hyvin: maaseutu on erottamaton osa kestävyysmuutoksen polkujen rakentamista.

Lehden kehitys vaiheittaisena evoluutiona maaseudun uuteen aikaan

Maaseutututkimus-lehden 30. vuosikerta on perusteltu kohta esitellä hieman myös maaseutututkimuksen kerrontaa kantavan lehden kehityskaarta. Lappeenrannan tutkijatapaamisessa pitämässäni päätoimittajan katsauksessa hahmottelin teemaa jakamalla kehityskaaren karkeasti kolmeen kymmenvuotiseen jaksoon.

Maaseudun uusi aika -lehden kolme ensimmäistä numeroa 1993–1994. Kuva: Torsti Hyryläinen.

Maaseudun uusi aika -lehden ensimmäinen numero ilmestyi loppuvuodesta 1993, ja seuraavana vuonna lehtiä julkaistiin kaksi. Yleisilme ja idea olivat näissä ensimmäisissä julkaisuissa hyvin samantyyppiset: kootaan tutkijoita ja maaseutualan asiantuntijoita yhteen ja tuodaan heidän äänensä kautta esiin erilaisia näkökulmia uudistuvaan maaseutuun. Liikelle lähdon ajatus kiteytyy mielestäni hyvin seuraavaan päätoimittaja Pertti Rannikon sitaattiin.

“Nyt on uudenlaisen maaseutukeskustelun aika”

Pertti Rannikko 1/1994

Ensimmäisellä kymmenvuotisjaksolla 1993–2003 lehti saatiin jaloilleen. Tunnetuksi se tuli ensin piireissä, jotka olivat aiheen parissa jo toimineet. Tietoisuus lehdestä kuitenkin laajeni ja verkosto kasvoi esimerkiksi maaseudun kehittäjien toimesta. Lehti seurasi aikaansa, ja verkkosivut avattiin 1998. Seuraavana luonnollisena askeleena oli lehden taustatoimijoiden järjestäytyminen yhdistyksen muotoon 1999. Tieteellisyyttä haluttiin lehdessä vahvistaa, ja artikkeleiden vertaisarviointi otettiin ensi kertaa käyttöön vuonna 2000.

Toisella kymmenvuotiskaudella 2003–2013 lehden toiminta vakiintui. 2000-luvun alussa alan kehitystä auttoi vahva yhteys ministeriöiden

yhteiseen Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmään (YTR). YTR tuki tutkimusta mutta myös lehden julkaisemista. Tutkimuksen rinnalla alan opetuskin alkoi vahvistua. Alalle perustettiin määräaikaista maaseutututkimuksen professuureja. Akateemisen julkaisemisen merkitys korostui. Tämän jakson loppupuolella alkoi näköpiiriin nousta uusia haasteita.

“Haasteita ja avoimia kysymyksiä on paljon. Vastauksia etsittäessä jouduttanee ylittämään monin kohdin sekä tieteen että politiikan perinteiset sektorirajat.”

Tiina Silvasti 1/2003

Tutkimuksen toimintaympäristö oli muuttumassa, ja kysymys maaseutututkimuksen asemasta kovenevassa kilpailussa alkoi realisoitua. Samaan aikaan maaseutupolitiikan tavoitteisiin kytkeytyvä tutkimusrahoitus pieneni radikaalisti. Yliopisto-opetus oli *Rural Studies* -yliopistoverkoston kautta saatu 2002 käynnistettyä, mutta myös sen rahoitus ajautui yli 10 vuoden aktiivisen toiminnan jälkeen umpikujaan, ja opetusverkosto jouduttiin lopettamaan vuonna 2014, vaikka verkostossa oli opiskelijoita. Maaseutututkimus näytti samalla pirstaloituvan. Teemana maaseutu oli liudentumassa muiden tieteen- ja tutkimusalojen sisään.

“Omat haasteensa seuraa siitä, että toimijuuden ohella myös maaseutuun liittyvät käsitykset ja tieto ovat fragmentoituneita.”

Pertti Rannikko & Maarit Sireni 2–3/2013

Kolmannelle kymmenvuotiskaudelle 2013–2022 kuljettiin edelleen rinnan maaseutupolitiikan kanssa, ja maaseutupolitiikan 30-vuotisjuhla-teemanumero julkaistiin vuonna 2018. Kansallista maaseutupolitiikkaa organisoitiin uudelleen. Maaseutututkimuksen politiikkasuhde herätti myös keskustelua: oliko suhde liian etäinen vai liian läheinen? Vuonna 2016 aloitti YTR:n seuraajaksi organisoitu Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE). Sen resurssit pysyivät suhteellisen niukkoina, eikä MANE enää samalla tavalla pystynyt tukemaan tutkimusta. Lehden julkaisemista se ei enää taloudellisesti tue. Maaseutututkijat olivat kyllä jo tottuneet hyödyntämään laajasti niin kotimaisia kuin kansainvälisiä rahoituslähteitä. Maaseututeemoja voitiin nostaa esiin muun muassa kehittämispainotteisissa rakennerahastohankkeissa.

Yhteiskunnan monimuotoistuminen, alueellinen erilaistuminen, väestön keskittyminen ja liikkuvuus näyttivät vahvistavan aiemmin alkanutta tutkijayhteisön hajautumiskehitystä. Ilkka Luoto kuvasi sitä erinomaisesti

kirjoittaessaan edellä mainitussa juhla kirjassa fragmenttien ja paradoksin lukutaidosta. Hän näki mahdollisuuden toisenlaiseen muutoksen lukutapaan, joka heijastuisi maaseutua koskeviin tulkintoihin sekä maaseutu-kaupunki -suhteeseen.

”Maaseutua ja kaupunkia tulee kehittää yhdessä yhteiskunnallista eheyttä etsien.”

Ilkka Luoto 2–3/2018

Kuluvan vuosikymmenen aikana kilpailu tutkimusrahoituksesta on edelleen kiristynyt. Nuorten tutkijoiden kiinnostusta maaseutututkimusta kohtaan ei myöskään voi pitää itsestäänselvytenä. Vuonna 2020 Maaseudun uusi aika -yhdistys halusi vastata ajassa oleviin haasteisiin. Se kaipasi lehteen uudistuksia toivoen, että niiden myötä kiinnostusta maaseutua ja maaseutututkimusta kohtaan voitaisiin vahvistaa.

Merkittävin viimevuosien uudistus on ollut lehden nimen muuttaminen: *Maaseudun uusi aika* muutettiin *Maaseutututkimukseksi*. Verkkopalvelun kehittämisessä otettiin tärkeä askel Journal.fi-julkaisualustalle siirtymisen myötä. Tieteellistä arviointia vahvistettiin edelleen ottamalla artikkelien lisäksi myös katsaukset vertaisarvioinnin piiriin. Päätoimittajana (2020-) olen kuvannut maaseutututkimuksen ja lehden yhteistä visiota kytkemällä sen aikamme suurimpaan murrokseen.

”Maaseutututkimusta tarvitaan tuottamaan monitieteisesti uutta tietoa sekä paikka- ja resurssiviisasta argumentaatiota kestävyysmuutoksen mahdollisista poluista.”

Torsti Hyyryläinen 1/22

On myönnettävä, ettei Maaseutututkimus-lehdestä voi saada suomalaisen maaseutututkimuksen koko kuvaa, koska lehti on nykyisin vain yksi julkaisufoorumi muiden joukossa. Suomalaiset maaseutututkijat julkaisevat aktiivisesti muun muassa kansainvälisissä vertaisarvioituissa tiedelehdissä (kuten *Journal of Rural Studies*). Tätä voi pitää myönteisenä kehityksenä. Mutta samalla voidaan todeta, että tutkimustietoa pääasiassa suomeksi julkaisevalle Maaseutututkimus-lehdelle on edelleen sekä tarve että kysyntää.

Maaseudun yhteiskunnallisessa asemassa on 30 vuodessa tapahtunut iso muutos. Samalla on vaiheittain realisoitunut kerronnallinen käänne *maaseudun uuteen aikaan*: maaseutua kuvataan uusilla tavoilla ja näkökulmista sekä toisenlaisia ongelmia esiin tuoden. Maaseutu nähdään

monimuotoisemmin maaseutuina ja erityisinä paikallisuuksina. Tälle keskustelulle Maaseutututkimus-lehti toimii jatkossakin eri toimijoita yhdistävänä pääasiassa suomenkielisenä foorumina.

* * *

Käsillä olevan lehden kirjoitukset kuvaavat pienin väläyksin sekä mennyttä että tulevaa. Aiheet koskettavat 30 vuotta sitten nähtyjä tapauksia ja toisaalta esitellään maaseutututkimuksen nuorta polvea. Erityisen ilahuttunut olen siitä, että lehden ensimmäinen päätoimittaja, Pertti Rannikko kertoo tässä lehdessä tutkimuksestaan. Kerran tutkija, aina tutkija.

Uutena asiana on ensimmäisen englanninkielisen tekstin julkaiseminen normaalissa numerossa suomenkielisten tekstien rinnalla. Toivottavasti se saa jatkoa, sillä lehti palvelee myös niitä, jotka haluavat tutkimuksensa laajemman kieliyhteisön avoimesti saavutettavaksi.

Maaseudun uusi aika -yhdistys päätti pyytää toimivaa päätoimittajaa sekä toimituskuntaa jatkamaan toimessaan vielä vuoden 2023 ajan. Nähtäväksi jää, tarkoittaako tämä päätoimittajakauden muuttumista jatkossa nelivuotiseksi. Kiitän yhdistystä luottamuksesta ja toivon, että lehden kehittämistä voidaan ensi vuonna jatkaa yhtä hyvässä yhteistyössä niin yhdistyksen kuin kirjoittavien tutkijoiden ja tutkimustiedon käyttäjien kanssa.

Kirjallisuus

- Hyyryläinen, T. 2022. Maaseutututkimuksen yhteiskunnallisesta merkityksestä. Pääkirjoitus. *Maaseutututkimus* 1/2022, 3–6.
- Luoto, I. 2018. Paradokseista kohti maaseudun laajennettua merkitystodellisuutta. *Maaseutuja tulevaisuudessa. Maaseutupolitiikan 30-vuotisjuhlanumero* 2–3/2018, 79–91.
- Rannikko, P. 1994. Nyt on uudenlaisen maaseutukeskustelun aika. Pääkirjoitus. *Maaseudun uusi aika* 1/1994, 2–4.
- Rannikko, P. & M. Sireni 2013. Maaseudun uusi aika 1993–2013. Pääkirjoitus. *Maaseudun uusi aika* 2–3/2013, 4–11.
- Silvasti, T. 2003. Liikettä seuraa muutos. Pääkirjoitus. *Maaseudun uusi aika* 1/2003, 4–6.